

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ВОДНОГО ГОСПОДАРСТВА ТА
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ**

Навчально-науковий інститут економіки та менеджменту

06-01-139S

СИЛАБУС освітнього компоненту		SYLLABUS	
Економіка автомобільного транспорту		Economy of road transport	
Шифр за ОП	OK17	Code in Educational Program	
Освітній рівень: бакалаврський (перший)		Educational level: bachelor's (first)	
Галузь знань: Транспорт	27	Fields of knowledge: Transport	
Спеціальність Автомобільний транспорт	274	Speciality Road transport	
Освітня програма: Автомобільний транспорт		Educational Program: Road transport	

РІВНЕ – 2023

Силабус освітнього компоненту «Економіка автомобільного транспорту» для здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр», які навчаються за освітньо-професійною програмою «Автомобільний транспорт» спеціальності 274 «Автомобільний транспорт». Рівне. НУВГП. 2023. 10 стор.

ОПП на сайті університету: <http://ep3.nuwm.edu.ua/14742/>

Розробник силабусу:
Костриченко В. М. , к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Силабус схвалений на засіданні кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Протокол №1 від “28” серпня 2023 року

Завідувач кафедри:
e-підпис Кушнір Н. Б., к.е.н., професор

Керівник (гарант) ОП:
e-підпис Марчук Р.М., к.т.н., доцент

Схвалено науково-методичною радою з якості ННМІ
Протокол № 1 від “ 26 ” вересня 2023 року

Голова науково-методичної ради з якості ННМІ:
e-підпис Марчук М.М., к.т.н., професор

Попередня версія силабусу (вказати шифр) публікується вперше

© НУВГП, 2023

ПРОГРАМА освітнього компоненту «Економіка автомобільного транспорту»	
ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ	
Ступінь вищої освіти	бакалавр
Освітня програма	Автомобільний транспорт
Спеціальність	274 «Автомобільний транспорт»
Рік навчання, семестр	3-й, 5-й семестр/ 4-й, 7-й семестр
Кількість кредитів	3
Лекції:	16/2 години
Практичні заняття:	14/4 години
Самостійна робота:	60/84 годин
Курсова робота:	-
Форма навчання	денна/ заочна
Форма підсумкового контролю	залік
Мова викладання	українська
ІНФОРМАЦІЯ ПРО РОЗРОБНИКА	
Лектор	Костриченко Валентина Михайлівна, к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу Національного університету водного господарства та природокористування

Вікіситет	https://wiki.nuwm.edu.ua/index.php/
ORCID	0000-0003-4210 6105
Канали комунікації	v.m.kostrychenko@nuwm.edu.ua Актуальні оголошення на сторінці навчального компонента в системі MOODLE https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1426

ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОСВІТНІЙ КОМПОНЕНТ

Мета та завдання

«Економіка автомобільного транспорту» є обов'язковим освітнім компонентом підготовки бакалавра автомобільного транспорту і орієнтований на опанування студентами економічних знань щодо загальних засад економічного розвитку та підприємництва, а також специфіки господарювання сучасних автотранспортних підприємств.

Метою вивчення дисципліни є сприяння формуванню у здобувачів вищої освіти за спеціальністю «Автомобільний транспорт» професійних компетентностей економічного спрямування.

Завдання дисципліни:

- формування вільного володіння категоріальним апаратом;
- вміння застосовувати отримані теоретичні знання до аналізу конкретних економічних ситуацій та прийняття ефективних рішень;
- набуття практичних навичок розрахунку та оцінювання техніко-економічної ефективності інженерних рішень;
- підвищення економічної культури фахівця з автотранспорту.

Посилання на розміщення освітнього компонента на навчальній платформі Moodle, на платформі освітніх програм та їхніх освітніх компонентів

<https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1426>
<http://ep3.nuwm.edu.ua/14742/>

Передумови вивчення (місце освітнього компонента в структурно-логічній схемі)

Передумови вивчення забезпечує така навчальна дисципліна: «Вища математика». Знання та навички з навчальної дисципліни «Економіка автомобільного транспорту» допоможуть оволодіти компетентностями з навчальної дисципліни «Підприємницька діяльність».

Компетентності

ЗК06. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

ЗК07. Здатність працювати в команді.

ЗК10. Здатність до адаптації та дії в новій ситуації.

ФК01. Здатність використовувати у професійній діяльності знання нормативно-правових, законодавчих актів України, Правил технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкцій та рекомендацій з експлуатації, ремонту та обслуговування об'єктів автомобільного транспорту та їх систем.

ФК07. Здатність аналізувати технологічні процеси експлуатації, обслуговування й ремонту об'єктів автомобільного транспорту як об'єкта управління, застосовувати

експертні оцінки для вироблення управлінських рішень щодо подальшого функціонування підприємства, забезпечувати якість його діяльності.

ФК12. Здатність організувати дію системи звітності та обліку (управлінського, статистичного, технологічного) роботи об'єктів та систем автомобільного транспорту, здійснювати адміністративне діловодство, документування та управління якістю.

Програмні результати навчання (ПРН)

РН07. Знати та володіти інструментами для формування та валідації підприємницької ідеї.

РН08. Розуміти і застосовувати у підприємницькій діяльності нормативно-правові та законодавчі акти України, міжнародні нормативні документи, Правила технічної експлуатації автомобільного транспорту України, інструкції та рекомендації з експлуатації, ремонту та обслуговування автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

РН11. Розробляти та впроваджувати технологічні процеси, технологічне устаткування і технологічне оснащення, засоби автоматизації та механізації у процесі експлуатації, при ремонті та обслуговуванні об'єктів автомобільного транспорту, їх систем та елементів.

РН13. Розробляти технічні завдання і технічні умови на проектування об'єктів автомобільного транспорту, його систем та окремих елементів; складати плани розміщення устаткування, технічного оснащення та організації робочих місць, визначати склад та площі приміщень, розраховувати завантаження устаткування та показники якості продукції.

РН14. Аналізувати технологічні процеси експлуатації, обслуговування й ремонту об'єктів автомобільного транспорту.

РН16. Організувати експлуатацію автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

РН23. Аналізувати техніко-експлуатаційні та техніко-економічні показники автомобільних транспортних засобів, їх систем та елементів.

РН27. Організувати виробничу діяльність структурних підрозділів підприємств пасажирського автомобільного транспорту.

Структура та зміст освітнього компонента

Лекцій – 16/2 год. Практичні – 14/4 год. Самостійна робота – 60/84 год.

Методи та технології навчання: Лекції, презентації, обговорення, ситуаційні дослідження

Засоби навчання: Мультимедіа, проекційна апаратура, інформаційно-комунікаційні системи, програмне забезпечення

Лекційні та практичні заняття

Тема

Кількість годин, результати навчання, література	Зміст тем
--	-----------

Тема 1. Підприємство як суб'єкт господарювання

лекцій – 2 год. практ. – 2 год. РН08, РН11, РН27 Література: [2,3,4,5,8,9,12]	Поняття підприємства, мета, ознаки та його основні функції. Класифікація підприємств. Види та форми об'єднань підприємств. Галузеві особливості функціонування підприємства. Виробнича програма автотранспортного підприємства, її основні економічні показники.
---	--

Тема 2. Економічна діяльність підприємства

лекцій – 2 год. практ. – 2 год. РН08, РН11, РН13, РН27	Поняття економічної діяльності. Види економічної діяльності. Виробнича діяльність. Науково-дослідна і проектно-конструкторська діяльність. Інноваційна діяльність. Поняття інновацій та їх класифікація. Торгово-маркетингова діяльність.
---	---

Література: [2,3,4,5,8,9,12]	Інвестиційна діяльність. Поняття інвестицій та їх види. Оцінка економічної ефективності виробничих інвестицій. Техніко-економічне обґрунтування інвестиційних проєктів.
Тема 3. Основи підприємництва	
лекцій – 2 год. практ. – 2 год. РН07, РН08, РН27 Література: [1,6,7,11,12]	Сутність підприємництва та його роль в економіці. Організаційно-економічні форми підприємництва. Види підприємницької діяльності. Суб'єкти та об'єкти підприємництва.
Тема 4. Ресурси автотранспортного підприємства та їх використання	
лекцій – 4 год. практ. – 4 год. РН08, РН11, РН14, РН23 Література: [2,3,4,5,8,9,10,12,13]	Основні засоби підприємства. Сутність, склад і структура основних засобів. Знос основних засобів та амортизація. Показники використання основних засобів. Шляхи підвищення ефективності використання основних засобів. Оборотні фонди підприємства. Сутність, склад і структура оборотних фондів та оборотних коштів підприємства. Особливості структури оборотних коштів гірничого підприємства. Джерела формування оборотних коштів. Нормування оборотних коштів. Показники ефективності використання оборотних коштів. Шляхи підвищення ефективності використання оборотних фондів та оборотних коштів. Персонал підприємства. Сутність, склад та структура виробничого персоналу підприємства. Продуктивність праці робітника: сутність, методи вимірювання та шляхи її підвищення. Форми та системи оплати праці.
Тема 5. Витрати підприємства на виробництво та собівартість перевезень	
лекцій – 2 год. практ. – 2 год. РН11, РН13, РН14, РН16, РН23 Література: [2,3,4,5,8,9,12,13]	Сутність та класифікація витрат підприємства. Собівартість продукції. Склад і структура собівартості продукції. Види собівартості продукції. Основні напрямки зниження витрат автотранспортного підприємства та собівартості перевезень.
Тема 6. Фінансово-економічні результати господарської діяльності автотранспортного підприємства	
лекцій – 4 год. практ. – 2 год. РН08, РН11, РН13, РН14, РН23 Література: [2,3,4,5,8,9,12,13]	Система економічних показників діяльності підприємства. Абсолютні та відносні економічні показники діяльності підприємства. Вартісна оцінка продукції підприємства. Сутнісна характеристика ціни. Види цін на продукцію. Методи ціноутворення на продукцію. Прибуток підприємства, поняття та види. Формування та розподіл балансового і чистого прибутку підприємства. Поняття та види рентабельності. Ефективність технологічних процесів. Основні фактори підвищення рентабельності виробництва (діяльності автотранспортного підприємства).
Форми та методи навчання	
Вивчення дисципліни досягається інформаційним, ілюстративним та проблемним методами навчання. Лекції супроводжуються демонстрацією схем, таблиць з мультимедійним супроводом. На практичних заняттях розглядаються та розв'язуються задачі, наближені до реальних ситуацій: використовується роздатковий матеріал (наочність) для формування у студентів системного мислення, розвитку пам'яті; проводиться дискусійне обговорення проблемних питань.	

Навчання супроводжується опрацюванням нормативної, навчальної літератури, а також періодичних видань.

При викладанні навчальної дисципліни для активізації навчального процесу передбачено застосування сучасних навчальних технологій, таких, як: проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, кейс-метод, метод мозкового штурму, метод вільних асоціацій, метод обговорення тематичних зображень, метод "переваги та недоліки", метод "Робота в мережі".

Проблемні лекції спрямовані на розвиток логічного мислення студентів. Коло питань теми лекції обмежується двома-трьома ключовими моментами, увага студентів концентрується на матеріалі, який не знайшов відображення в підручниках, використовується досвід закордонних навчальних закладів з роздаванням студентам під час лекції друкованого матеріалу та виділенням головних висновків з питань, що розглядаються.

Міні-лекції передбачають викладення навчального матеріалу за короткий проміжок часу і характеризуються значною ємністю, складністю логічних побудов, образів, доказів та узагальнень. Міні-лекції проводяться, як правило, як частина заняття-дослідження. На початку проведення міні-лекції за вказаними темами лектор акцентує увагу студентів на необхідності представити викладений лекційний матеріал у так званому структурно-логічному вигляді. На розгляд виносяться питання, які зафіксовані у плані лекцій, але викладаються вони стисло.

Робота в малих групах дає змогу структурувати лекційні або практичні заняття за формою і змістом, створює можливості для участі кожного студента в роботі за темою заняття, забезпечує формування особистісних якостей та досвіду соціального спілкування. Після висвітлення проблеми (при використанні проблемних лекцій) або стислого викладання матеріалу (при використанні міні-лекцій) студентам пропонується об'єднатися у групи по 5 – 6 осіб і презентувати наприкінці заняття своє бачення та сприйняття матеріалу.

Презентації – виступи перед аудиторією, що використовуються для представлення певних досягнень, результатів роботи групи, звіту про виконання індивідуальних завдань. Однією з позитивних рис презентації та її переваг за умови використання в навчальному процесі є обмін досвідом, який здобули студенти під час роботи в певній малій групі.

Семінари-дискусії передбачають обмін думками та поглядами учасників щодо даної теми, а також розвивають мислення, допомагають формувати погляди і переконання, виробляють вміння формулювати думки і висловлювати їх, вчать оцінювати пропозиції інших людей, критично підходити до власних поглядів.

Обговорення тематичних зображень дає змогу візуально сприймати інформацію, сприяє розвитку асоціативного мислення та кращому засвоєнню матеріалу.

Інструменти, обладнання, програмне забезпечення

-технічні засоби навчання: мультимедійне обладнання, ноутбук;

-програмне забезпечення: MS Windows, доступ до Інтернет;

-програмне забезпечення: система дистанційного навчання Moodle.

Порядок оцінювання програмних результатів навчання

Для досягнення цілей та завдань курсу студентам потрібно засвоїти теоретичний матеріал та здати модульні контролі знань, а також вчасно виконати практичні завдання. В результаті можна отримати такі обов'язкові бали:

– 60 балів - за вчасне та якісне виконання завдань практичних занять та інших поточних завдань, що становить поточну (практичну) складову його оцінки;

– 40 балів – модульні контролі (20+20).

Всього 100 балів.

Шкала оцінювання наведена на сторінці навчальної дисципліни на навчальній платформі Moodle <https://exam.nuwm.edu.ua/course/view.php?id=1427>.

Додаткові бали студентам також можуть бути зараховані за конкретні пропозиції з удосконалення змісту навчальної дисципліни. Положення про семестровий поточний та підсумковий контроль навчальних досягнень здобувачів вищої освіти <http://ep3.nuwm.edu.ua/15311/>.

Модульний контроль проходить у формі тестування на університетській платформі MOODLE.

Рекомендована література (основна, допоміжна)

Основна література

1. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. Основи підприємництва : Підручник. Житомир: ЖДТУ, 2019. 493 с.
URL: https://nung.edu.ua/files/attachments/osnovi_pidp_bilyak_ta_insh.pdf
2. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
3. Іванілов О.С., Дмитрієв І.А., Шевченко І.Ю. Економіка підприємств автомобільного транспорту : підручник для студентів вищих навч. закладів. Харків: Стиль-Издат, 2017. 632 с.

Допоміжна література

4. Балацький Є.О., Дутченко О.М., Шамота Г.М. Економіка підприємства: навч. посіб. Суми: ДВНЗ «УАБС НБУ», 2014. 154 с.
5. Бойчик І.М. Економіка підприємства: підручник. Київ: Кондор-Видавництво, 2016. 378 с.
6. Васильєва Л. М. Поняття і сутність підприємництва.
URL: http://www.nbuiv.gov.ua/portal/chem_biol/Vddau/2010_1/pdf/38.pdf
7. Гой І.В., Смелянська Т.П., Основи підприємницької діяльності. Навчально-методичний посібник. Хмельницький, 2012. 245 с.
8. Дмитрієв І.А., Іванілов О.С., Шевченко І.Ю., Кирчата І.М. Економіка підприємств автомобільного транспорту : навч. посіб. для самостійної роботи та поточного контролю знань студентів закладів вищої освіти. Харків: ФОП Бровін О.В., 2018. 308 с.
9. Економіка підприємства. Збірник практичних задач і конкретних ситуацій: навч. посіб. / за ред. С.Ф. Покропивного. КНЕУ. К. : КНЕУ, 2000. 328 с.
10. Економіка підприємства: підруч. / За заг. ред. С.Ф. Покропивного. К. : КНЕУ, 2006. 528 с.
11. Колесник Т. М., Демидова О. С., Колесник Д. А. Історія розвитку підприємництва. URL: http://www.business-inform.net/export_pdf/business-inform-2013-1_0-pages-332_334.pdf
12. Примак Т.О. Економіка підприємства: навч. посіб. Київ : МАУП, 2017. 108 с.
13. Шваб Л.І. Економіка підприємства: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Київ: Каравела, 2014. 586 с.

Інформаційні ресурси в Інтернет

1. Господарський Кодекс України від 16.01.2003, № 436-IV : Редакція від 19.01.2012. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/cgi-bin/laws>
2. Закон України «Про автомобільний транспорт» від 05.04.2001 р. № 2344- III. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2344-14#Text>
3. Класифікатор видів економічної діяльності (КВЕД) ДК 009:2005, ДК 009:2010. URL: <http://search.ligazakon.ua>
4. Класифікатор організаційно-правових форм господарювання ДК 002:2004. URL: <http://search.ligazakon.ua>
5. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (Редакція станом на 03.02.2013. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/go/2755-VI>
6. Про інвестиційну діяльність (із змінами) : Закон України від 18.09.1991 № 1560-XII (Редакція станом на 06.12.2012). URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1560-12>
7. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні: Закон України від 31.01.2012. URL: http://search.ligazakon.ua/1_doc2nsf/link1/JF73M001.html
8. Про схвалення Стратегії розвитку малого і середнього підприємництва в Україні на період до 2020 року. Розпорядження Кабінету міністрів України від 24 травня 2017 р. № 504. URL: <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/250167535>
9. Інформаційні ресурси у електронному репозиторії Національного університету водного господарства та природокористування. URL : <https://ep3.nuwm.edu.ua/>
10. Рівненська обласна універсальна наукова бібліотека (м. Рівне, майдан Короленка, 6). URL: <http://www.lib.rv.ua/>

ПОЛІТИКИ ВИКЛАДАННЯ ТА НАВЧАННЯ

Перелік соціальних, «м'яких» навичок (soft skills)

ЗК.1. Здатність до ініціативності, генерування нових ідей, адаптації та дій в нових ситуаціях (креативність).

ЗК.2. Здатність володіти навичками публічних виступів, ведення переговорів, професійної та наукової дискусії, підготовки та демонстрації результатів дослідження.

ЗК.4. Здатність діяти соціально відповідально та свідомо.

ЗК.9. Здатність працювати автономно.

ЗК.11. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість.

ЗК.13. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

Дедлайни та перескладання

Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності балів).

Оголошення стосовно дедлайнів здачі частин навчальної дисципліни відповідно до політики оцінювання оприлюднюються на сторінці даної дисципліни на платформі MOODLE за календарем.

Перескладання модулів відбувається із дозволу деканату за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Ліквідація академічної заборгованості здійснюється згідно «Порядку ліквідації академічних заборгованостей у НУВГП», <http://ep3.nuwm.edu.ua/4273/>.

Згідно цього документу і реалізується право студента на повторне вивчення дисципліни чи повторне навчання на курсі.

Неформальна та інформальна освіта

Здобувачі вищої освіти мають право на визнання (перезарахування) результатів навчання, набутих у неформальній та інформальній освіті згідно з відповідним Положенням: <https://nuwm.edu.ua/files/1299/--/2012/-----.pdf>.

Зокрема, здобувачі вищої освіти можуть самостійно проходити онлайн-курси на таких навчальних платформах, як Prometheus, Coursera, edEx, edEra, FutureLearn та інших, для наступного перезарахування результатів навчання. При цьому важливо, щоб знання та навички, що формуються під час проходження певного онлайн-курсу чи його частин, мали зв'язок з програмними результатами даного освітнього компоненту, які зазначені вище, та перевірялись в підсумковому оцінюванні.

Правила академічної доброчесності

Списування під час проведення модульного контролю чи підсумкового контролю, передбачає позбавлення студента подальшого права здавати матеріал і у нього виникає академічна заборгованість.

За списування під час виконання окремих завдань, студенту знижується оцінка у відповідності до ступеня порушення академічної доброчесності.

Документи з Академічної доброчесності викладені сайті університету <http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Студент зобов'язаний дотримуватися Кодексу честі студентів НУВГП, який встановлює загальні моральні принципи та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в університеті, та якими вони мають керуватися у своїй діяльності: <http://ep3.nuwm.edu.ua/4917/1/Кодекс%20честі%20студентів%20зах.pdf>.

Принципи доброчесності у НУВГП та відповідність показникам забезпечення якості вищої освіти регламентовано Національним агентством із забезпечення якості

вищої освіти та положеннями відділу якості освіти НУВГП.
Сайт Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти:
<https://naqa.gov.ua/>
Відділ якості освіти НУВГП: <https://nuwm.edu.ua/struktorni-pidrozdili/vyo->
Документи з Академічної доброчесності викладені на сайті університету
<http://nuwm.edu.ua/sp/akademichna-dobrochesnistj>.

Вимоги до відвідування

Лекції та практичні заняття відбуваються в офлайн або онлайн режимі згідно розкладу.

Консультації будуть проводитися онлайн за допомогою Google Meet за кодом у домовлений зі студентами час.

Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування тощо) навчання може відбуватись в онлайн формі (змішана форма навчання) за погодженням із керівником курсу.

Здобувачі можуть на заняттях використовувати мобільні телефони та ноутбуки, але виключно в навчальних цілях з даної дисципліни.

Лектор

Костриченко В.М., к.е.н., доцент, доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Автор
Доцент кафедри економіки підприємства і міжнародного бізнесу

Валентина КОСТРИЧЕНКО

Затверджено

Проректор з науково-педагогічної та навчальної роботи

Валерій СОРОКА

документ підписаний КЕП
Номер документа СИЛ №1107 від [sDateTime_SignWriteAgree_Last]
Підписувач Сорока Валерій Степанович
Підписувач (дані КЕП): [oSignECP.sSigner_Sert]
Сертифікат 58E2D9E7F900307B04000000807E2D0054327D00